

A SZÁNTÓFÖLDEK FELISSZÁK

Artikulálatlan üvöltés tör be az utcáról, túlharsogva a széles budai sztráda, hatsávnnyi autó, buszok, villamosok és saját bajaim zaját. Előbb azt gondolom, egyszeri, valakinek szintén elege van odakint, mit tehetne, ordít egyet a világba, majd elpárolog a környékről. Koncentrálnék saját gondjaimra, hadd gyötrődjek rajtuk, de újra megzavar a kiáltozás, ami egyre hangosabban folytatódik. Szavakat nem lehet kivenni, csak a reményvesztettség világos az üvöltésből, ami, most már egyértelmű, pont az ablakom alól érkezik. Kínézek, hogy szemügyre vegyem a lármázót: egy fiú az. Térdei befelé csuklanak, arca kissé torz, kezeivel görcsösen kalimpál, sántikálva járkál fel-alá az ablakom alatti járdarészen, és rendszertelen időközönként rázendít az elnyújtott vonyításra. Olyan szokatlan hangkészlettel jön belőle a kín, hogy megfordul a fejemben, talán nem is tud beszélni. Mit tegyek, megkérdezzem-e, mi baja? Kinyitom az ablakot, hezitálok. Közben begördül egy busz, a fiú fel száll rá, volt, nincs.

Két nappal később ugyanerre a bizarr óbégatásra kapom fel a fejemet. Késő este van, januári sivárság, megint ő az. Most még elkeseredettebbnek tűnik. Mint akit pluszban dühít, hogy fájdalmát képtelen szavakkal elmondani. Feldúltan biceg az ablakom alatt, kitaróan és hangosan nyüszít. Miért pont itt kell ennek balhéznia, gondolom magamban, egyre csökkenő együttérzéssel és egyre növekvő bosszúsággal, amikor a fiú váratlanul lelép az útra. Besántikál a belső sávba, és megáll középen. Én odafentről látom, hogy fél villamosmegállóval odébb, a piros lámpánál veszteglő autó-horda már rohamra készen berregteti motorjait, látom, sötét van annyira, hogy őt ne vegyék észre, és látom, hogy a fiú nem szándékozik átmenni a túloldalra, neki tökéletesen megfelel a belső sáv közepe, ahol lecövekel. Felrántom az ablakot, rákiáltok, nem hallja. Lent egy pár jön az úton, szólok nekik, gyorsan felfogják a helyzetet, a fiú után erednek, aki észreveszi őket, és menekülőre fogja. Épphogy átér a túloldalra, hátra-hátranézve sietősen elbiceg, a filantróp pár a villamossíneken reked (szerelvény szerencsére pont nem jön), és kétoldalt már süvitenek is az autók.

A váratlan éjszakai akciójelenet után megrendülten támolygok vissza a kanapéhoz, talán vannak az enyémnél nagyobb gondok is: csípőficam egy

életre, beszédképtelenség egy életre, csúfság egy életre. Vagy nem vágyás egy életre.

Egy hét múlva a hatsávós betonút és a szemben lévő falak ismét az x-lábú srác vigasztalan bánatát visszhangozzák a környéken. A szívet tépő jajgatás így sokadjára az én szívemig már nem ér el, kinyitom az ablakot, egykedvűen a keretnek dőlök, és csak hallgatom, nézem, mit művel a fiú. Késő van, talán egy is elmúlt már. Ő lelép a padkáról, nekivág a sávoknak, a belsőben megáll és vár. Várja a véget, vagy hogy valami változzon végre: a lábai, az arca, a sorsa, az aszfalt szilárdsága, ami süketen veri vissza minden fájdalmát. Pechére nem jönnek már autók, hiába vált zöldre odébb a lámpa. Újból keserveset üvölt, átmegy a túloldalra, és lerogy a buszmegálló padjára. Alig liheg párat, sötétszürke luxus Mercedes tűnik fel a kihalt úton, átkanyarodik a záróvonalakon, keresztülvág a villamossáv buckáin a túloldalra, és megáll a fiú előtt. A kormánynál 60-as kopasz úr ül, az anyósülésről 60-as ősz hajú hölgy száll ki. Gyengéden, vállánál fogva az autóhoz vezeti a srácot, beülte-ti és elhajtanak. Talán a szülei jöttek érte a budai hegyekből.

*

Pár hét múlva én is épp úgy érzem magam, ahogy az ablakom alatt immár rendszeresen üvöltöző fiú. Mély depresszióban, értelmetlenül, kilátástalanul.

Kimegyek a városból, ki gyerekkori otthonunkhoz, a Pilisbe, elkérem anyám leharcolt autóját, és elhajtok vele. Egy kihalt helyet keresek, ezért a Pilis hegyeinek hátat fordítok, hiszen azok ebben a téli, de napos időben a városi kirándulók vonzó célpontjaivá válnak, hordákban trappolnak a magas fák alatt a Decathlon bakancsosok. Irány az erdőtlen Tinnye vidéke, ami elég jelentéktelen hely ahhoz, hogy turistákat ne vonzzon, és elég gyéren lakott ahhoz, hogy találjak a határban olyan helyet, ahol senki sem hall.

Az elmúlt napokban javasoltak már nekem mindent.

Jöttek a sportolók. Menj futni, az a legjobb! Vagy ússzál, ha azt jobban szereted. Nem értik, hiába mondom, most nem lehet, hisz nem kapok levegőt. Napok óta légszomjom van, ha futni mennék, elájulnék, ha úszni, vízbe fülnek. Elfogytam kívül-belül, és nincs többé, ami felvegye az oxigént.

Jöttek a bagatellizálók. Nézd, másnak mennyivel rosszabb. Más sem talál jó munkát, más is a létminimumon él, sőt alatta. Rosszul vagy? Ne röhögtesse, nekem kórházba kellett vinni a gyereket, rosszul vette a levegőt! Az a gyerek talán megértene, az anyja jóval kevésbé.

Jöttek a spiritiszta. Meditáció, elvonulás kell neked! Keresni kezdtem a lehetőségek közt, de egyik sem igazán nekem szólt – vagy vad katolikus vagy csupa-csakra buddhista –, világít egyáltalán nem találtam. Mintha a világinak nem lehetne spiritualitása, mintha a transzcendens csak és kizárólag egy valláson keresztül lenne utolérhető.

Jöttek a pszichiáterek. Ez már a gyógyszer kategória. El kéne kezdeni azt az antidepresszánt. Hat hét, míg beállítjuk a típust, az adagot, egy évig legalább enni kéne a bogyt, és minden rendben lesz.

A flegmák meg csak annyit mondtak: szerencsétlen, frusztrált picca.

Hiába, lepattantak rólam a megjegyzések és a jó tanácsok. Vegyék tudomásul, hogy a sport most nem segít, hogy sötét elkeseredésem nem a semmi eredménye, hogy sem elcsendesedni, sem eltompulni nem akarok! Engem ne csitítsanak, ne nyugtassanak, én üvöltöni akarok! Szanaszét kiabálni, ami úgy feszít, rekedtre ordítani a hangszálaimat, és úgy átkozódni, ahogy senki sem hinné, hogy tudok. Csakhogy az üvöltésnek, a haragnak, a bánatnak mintha sehol nem volna igazán helye.

Hát kimegyek Tinnye mellé a határba, ahol a nyers szántóföldeken kívül csak néhány csenevész kiserdő húzódik. Leteszem az autót az út mentén, pár kilométerre a falu végétől, és nekivágok a lankás szántóföldeknek. Enyhén felfelé visz az út a levágott kukoricatövek közt, amelyek előbb megfagytak, majd az enyhülő januárban szétáztak. Itt-ott kukoricacsutkák figyelik, amint minden lépéssel egyre vastagabb lesz csizmámon az agyagos sárréteg, és amint dühösen rúgok nehéz hordalékkal a kukoricacsonkokba.

Felérek a szántófield legmagasabb pontjára, lihegve megállok, a nap erőtlenül, de tisztán süt, körben gyönyörű dombok, alvó, saras földek, amik semmit nem vétettek ellenem, haraggal most mégis hozzájuk fordulok. Kiabálni jöttem, hogy elüvöltsem minden bajom, mert más nem érti, nem hallja, nem érdekli, vagy mindez együtt.

Azt hittem, egyszerű lesz: csak kijövök ide, ahol nem hallhat senki, és kiabálok, amíg bírom. Ám most megilletődötten állok urbánus zaklatottsággal és depressziómmal a széles földek békéjében, talán elbizonytalanít, hogy tudom, ők érdemlik meg legkevésbé a haragomat. Mióta nem jártam a természetben! Szinte rám ijeszt ez a nagy szabadság, a tolakodó friss levegő, a nyers föld szaga, a gátlástalan napsugarak. Meglepően nehéz belekezdeni. Először alig merek előttük szólani. Három szántófield találkozásánál egy kupac betontörmelék körül kezdek körbe-körbe járni. Óvatos hangon kezdem a sirámimat sorolni. Hosszan tartanak, sok van belőlük. Aztán az engem bántók következnek, ragadozók, piócák, alattomos vagy épp figyelmetlen,

hitvány népség, akik még csak nem is ellenségeim, hanem számomra közeliek: szerető, barát, testvér, szülő is akad köztük. Időnként nagyot rúgok a betonzúzalékba, néha, hogy a sarat leverjem, néha mert arcokat képzelek oda. A dühömmel a beszédem is erősödik, immár fennhangon folytatom.

Káromkodások csatlakoznak a szidandókhoz. Előbb azt a pár jól begyakorolt szót veszem elő és mondogatom, amit amúgy idegességemben szoktam. De ezek nem jók ide, nem elég kifejezők, már elvesztették súlyukat, jelentőségüket. A legszörnyűbb szitkok következnek hát, amelyeket csak ismerek, és amelyek eddig csupán gondolatban futottak át agyamon, kiejteni még sosem mertem őket.

A legrútabb helyekre küldöm a hitvány népséget, a legnagyobb borzalmakat kívánom nekik és minden leszármazottjuknak. Ezek már átkok volnának? Hát átkozódom bőszen, és saját felmenőimtől kapott átkomat is a pokol mélyére kívánom, ezt a levakarhatatlan és gyűlöletes áldozatiságot, amelyben úgy imádok dagonyázní és amitől képtelen vagyok szabadulni.

És végre, most végre üvöltök. Az első, igazán hangosnál azért riadtan nézek körbe, vajon elér a távoli házakig? Semmi nem mozdul, hát üvöltök megint. Hangom úgy szól, mint a csalódottság, a kiégés, a szeretetlenség, az élni és halni sem akarás közt megrekedt téboly, a kudarc, a magány – rúdul és keserűen. Annyi harag és gyűlölet fröcsög belőlem fennhangon, amennyi nem hagyhatott helyet már semmi másnak odabent.

Két óz ugrik elő rémülten a közeli csenevész erdőből, elijesztem őket dicstelen műsorommal. Remegnek, mégis egyetlen botlás nélkül futnak át a kukoricatövek között a másik kiserdőig.

Végül már nem tudok szavakat a bennem hagyott pusztításra, csak nagy levegőt veszek, és teli tüdőből üvöltök. Egész testem beleremeg, hangszálam belecsuklik, a kiáltásom távoli hegyekig elér, aztán fuldokló köhögésbe torlik. Nem törődöm vele, a köhögés után még egy levegőt veszek, és még ordítok, még köhögök, majd mindezt újból és újból, míg a hangom tart, majd el nem megy.

Az ónos eső áztatta szántóföldek nem tanácsolnak semmit: se futást, se a más nagyobb nyomorán való merengést, se meditációt, se gyógyszert, a szántóföldek hűen felszívják minden rájuk okádott fájdalmamat és dühömet, nyáron pedig állhatatosan búzát és kukoricát teremnek majd, ahogy mindig, ahogy tavaly és tíz éve, és mielőtt megszülettem vagy nagyanyám élni kezdett, száz meg ötszáz éve, mióta az ember üvöltöni, szántani és túlélni tud.

Ha legközelebb megjelenik városi ablakom alatt az x-lábú fiú, javasolni fogom neki a szántóföldeket.